

Ikt. sz.: ISZB/49-1/2013.

ISZB-22/2013. sz. ülés
(ISZB-110/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Ifjúsági, szociális, családügyi és lakhatási bizottságának**
2013. október 14-én, hétfőn, 11 óra 08 perckor
az Országgyűlés Irodaháza I. emelet II. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCV. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/12608. szám) (Általános vita) (Első helyen kijelölt bizottságként)</i>	5
<i>Asztalosné Zupcsán Erika helyettes államtitkár (EMMI) szóbeli kiegészítője</i>	5
<i>Kérdések, vélemények</i>	6
<i>Asztalosné Zupcsán Erika helyettes államtitkár (EMMI) viszonzválasza</i>	11
<i>Határozathozatal</i>	14
Egyebek	14

Napirendi javaslat

1. Az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCVII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/12608. szám)
(Általános vita)
(Első helyen kijelölt bizottságként)
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Sneider Tamás** (Jobbik), a bizottság elnöke

Bábiné Szottfried Gabriella (Fidesz)
Prof. Iván László (Fidesz)
Kapus Krisztián (Fidesz)
Dr. Tapolczai Gergely (Fidesz)
Vincze László (Fidesz)
Gaal Gergely (KDNP)
Dr. Lanczendorfer Erzsébet (KDNP)
Boldvai László (MSZP)
Pál Béla (MSZP)
Dr. Varga László (MSZP)
Baráth Zsolt (Jobbik)
Vágó Sebestyén (Jobbik)
Szűcs Erika (független)

Helyettesítési megbízást adott

Csizi Péter (Fidesz) Kapus Krisztiánnak (Fidesz)
Gyopáros Alpár (Fidesz) Gaal Gergelynek (KDNP)
Hirt Ferenc (Fidesz) Prof. Iván Lászlónak (Fidesz)
Rónaszékiné Keresztes Monika (Fidesz) Bábiné Szottfried Gabriellának (Fidesz)
Szemereyné Pataki Klaudia (Fidesz) Dr. Tapolczai Gergelynek (Fidesz)
Bagdy Gábor (KDNP) Dr. Lanczendorfer Erzsébetnek (KDNP)
Dr. Varga László (MSZP) megérkezéséig Pál Bélának (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Asztalosné Zupcsán Erika helyettes államtitkár, Emberi Erőforrások
Minisztériuma

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 08 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

SNEIDER TAMÁS (MSZP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Kedves Vendégek! Megnyitjuk az ülést. Mindenkit sok szeretettel köszöntök.

Megállapítom, hogy a bizottságunk határozatképes, felolvasom a helyettesítéseket: Csizi Péter képviselő urat Kapus Krisztián képviselő úr helyettesíti, Gyopáros Alpár képviselő urat Gaal Gergely képviselő úr helyettesíti, Hirt Ferenc képviselő urat Iván László professzor úr képviseli, Rónaszékiné Keresztes Monika képviselő asszonyt Bábiné Szottfried Gabriella képviselő asszony helyettesíti és Dr. Varga László képviselő urat Pál Béla képviselő úr helyettesíti.

Kérdezem, hogy a kiküldött napirendi javaslatot elfogadja-e a bizottságunk. Amennyiben elfogadja, kérem, hogy kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Egyhangúlag elfogadtuk.

Az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/12608. szám) (Általános vita) (Első helyen kijelölt bizottságként)

Ennek értelmében soron következik az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCI. törvény módosításáról szóló T/12608-as számú törvényjavaslat tárgyalása.

Az előterjesztő képviselőjében köszöntöm Asztalosné Zupcsán Erika helyettes államtitkár asszonyt, az Emberi Erőforrások Minisztériuma részéről – és meg is adom önnek a szót.

Asztalosné Zupcsán Erika helyettes államtitkár (EMMI) szóbeli kiegészítője

ASZTALOSNÉ ZUPCSÁN ERIKA helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Ez a módosítási javaslat tulajdonképpen folytatása annak a folyamatnak, amely elkezdődött 2012-ben, majd '13-ban egy állami irányítás alá vonással tulajdonképpen folytatódott. Előtte a megyei intézményfenntartó központok kialakítása volt, ez volt az első lépcső, majd ágazati irányítás alá vontuk ezeket a területeket; és itt a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság kialakulásával lehetővé vált, hogy azok a fogyatékos pszichiátriai és szenvedélybeteg ellátó szakosító intézmények, amelyek addig vagy önkormányzati, vagy más fenntartásban voltak állami fenntartásba kerüljenek. Tulajdonképpen 2013-ban ez a törvény azzal, hogy elfogadásra került, a feladatot meg is oldottuk, de volt néhány olyan intézmény, amely vegyes profilú volt, és amely nem tudta volna biztonságosan átalakítani, szétszedni ezeket a területeket, éppen ezért biztosítani kellett számukra egy időt, amely alatt ez megvalósulhat.

Mivel önálló költségvetési évről lesz szó, ezért kérjük ennek a törvénynek a módosítását azzal, hogy azok az intézmények, amelyek esetében már a profiltisztítás megtörténhetett, az ő esetükben kerülhessenek a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság irányítása alá ezek a mellékletben felsorolt intézmények, ami azt jelenti, hogy tökéletesen teljesen még most sem tudjuk az átadás-átvételt megvalósítani tekintettel arra, hogy 8 intézmény még a továbbiakban is ellátási szerződéssel fog működni. Az ellátási szerződés, amelyet az intézmény a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal köt, biztosítja számukra, hogy zökkenőmentesen és konfliktusmentesen tudják finanszírozni és ellátni a

tevékenységüket, az átállással kapcsolatos összes nehézséget pedig a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság kezeli.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kérdezem képviselőtársaimat, ki kíván hozzászólni a törvényjavaslathoz.

Iván László professzor úré a szó.

Prof. IVÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Amennyire visszaemlékszem évtizedekre, és a jelen helyzetet is tulajdonképpen érzékelve, azt kell mondjam, hogy voltak bizonyos fogalmak ezzel kapcsolatosan. Először is azt mondom, hogy támogatom, nagyon fontosnak tartom, de vannak fogalmak, amelyeket újra kell gondolni. Ilyenek voltak a pszichiátriai beteg fogalma, a szenvedélybeteg fogalma, amelyekkel kapcsolatosan újra és újra, az újabb és újabb lehetőségek figyelembevételével, a körülmények változása miatt újra kell ezt is fogalmazni. De a legfontosabb, hogy a profiltisztítás szót, amit használunk régóta, azt újra fogalmazzuk meg, mert mit is értünk alatta? Tehát én azt gondolom – ezzel együtt mondom, támogatom a módosítást –, hogy a profiltisztítást el kell egy kicsit juttatnunk a közérthetőségből a szakmai érthetőségbe is. A profiltisztítás az mindig gyanús az embernek. Gyanús azért, mert intézményre szabjuk a profiltisztítást, és az emberek pedig: az érintettek nem intézményt jelentenek, és nem profilt jelentenek, hanem azt kell megnézni, hogy ezek is változnak. Szóval ebben a mai világban ugye, a tudománynak és sok mindennek, a körülményeknek a változásai miatt rendkívül nagy változások mennek végbe: a gyógyításban, a rehabilitációban, a reszocializációban egyaránt. Tehát én azt hiszem, nem teszek most fel olyan kellemetlen kérdést, hogy ezt hogy tudjuk megoldani, csak felhívom a figyelmet erre, hogy a profiltisztítás, mint fogalom, az újra és újra átgondolást és újra fogalmazást igényel.

A profiltisztítás végrehajtását ugye, intézményekben gondoljuk. Rengeteg intézményben voltam életem, szakmai életem során, országos szinten mindenfelé, és azt látom, hogy ha egy keresztmetszetet, egy időkeresztmetszetet néztünk vagy nézünk, akkor ott van egy bizonyos profil, mondjuk: mátrix, mert ott vannak ilyenek, meg olyanok, meg amolyanok. De például a szenvedélybeteg fogalma is olyan, ami nemcsak azt jelenti, hogy drogozik, nemcsak azt jelenti, hogy alkoholizál, hanem a szenvedélybeteg is azt jelenti, hogy a pszichiátriai betegek között egy speciális feladatsorral a kötelezettséget vállaló feladata. Tehát nyilvánvaló, hogy egyszerre lehet pszichiátriai beteg valaki, nagy pszichiátriai betegségek valamelyikében, az úgynevezett nem nagynak nevezett, hanem a neurotikus, az érzelmi emocionális hangulati, satöbbi szabályozott betegek, és vannak a szenvedélybetegek, akik ehhez kapcsolódnak. *(Dr. Varga László megérkezett.)* Sokszor maga a gyógyítás, az orvoslás teszi lehetővé, hogy szenvedélyének megfelelően a továbbiakban, a későbbiek során is még inkább respektálja a társadalom, illetve a szakma, és gyakorlatilag belekerül egy gyógyszerfüggő helyzetbe.

Na, most én ezért csak annyit szeretnék jelezni, hogy tapasztalataim alapján, ismereteim, tudásom szerint fontos a profiltisztítás, fontos a szenvedélybetegek különválasztása, de a végrehajtási rendünkben arra figyelniük kell, hogy ezek nem ilyen klisézhető, bebetonozott dolgok, hanem ott egyénre szabottan, csoportra szabottan, és valamelyest az intézményeken belül is rugalmasabb beosztás, elosztás, feladatelosztásra szoruló feladatot jelent. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük.

Pál Béla képviselő úré a szó.

PÁL BÉLA (MSZP): Köszönöm szépen. Először két gyors kérdésem lenne.

Az egyik, hogy miért vártak eddig ezzel a lépéssel, amikor már tavaly ősszel is tudható volt, hogy az integrált intézményekkel probléma lesz?

A másik kérdésem pedig arra vonatkozik, hogy mivel az indoklásban is szerepel, hogy néhány intézménynél úgy látják, hogy annak államosítása veszélyeztetné az ott lakók ellátását – miként az ugye, szerepel az indoklásban is –, miben látják ennek veszélyét, miért gondolják azt, hogy több esetben ez nem merülhetett fel? (*Vágó Sebestyén megérkezett.*)

És elnök úr, ha megengedi, akkor elmondanám a hozzászólásomat is.

Azzal, amit Iván László professzor úr elmondott, messzemenően egyetértek. A törvényjavaslattal kapcsolatban viszont a következőket szeretném elmondani a Magyar Szocialista Párt álláspontjaként.

Tudjuk azt, hogy az előterjesztő mintegy két hete adta be az utolsó ilyen szociális jellegű törvénymódosítást, és most következik ez a módosítás. Csak az előzményekről annyit szeretnék elmondani, hogy a kormány a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságot jelölte ki az átvett intézményekkel kapcsolatos fenntartói feladatok ellátására, és 2013. június 14-én a Szociális bizottság Ellenőrző albizottsága a mellettem ülő, a baloldalon ülő – de ennek most nincs politikai jelentősége – dr. Varga László elnök úr javaslatára éppen az államosítással kapcsolatosan tartott egy ülést, ahol a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság tartott egy beszámolót.

Röviden el szeretném mondani azt is, hogy ennek alapján is számos ponton késésben voltak már júniusban is, még a törvényben foglalt feladatokat illetően is, például a módszertani kijelölés vagy a most tárgyalt integrált intézmények ügyében, hiszen tisztában voltak azzal, hogy a közel 1500 főt ellátó integrált intézmények államosításának ügye nem került rendezésre.

2012. január 1-jétől a megyei fenntartású intézmények már állami kezelésbe kerültek. Egy tavalyi törvénnyel ugye, – mint ahogy erre utaltam – az addig önkormányzatok fenntartásában lévő fogyatékos pszichiátriai beteg, továbbá szenvedélybeteg személyek szakosított szociális ellátását nyújtó intézmények, valamint a gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézmények pedig 2013 januárjától kerültek állami fenntartásba. Az átvétellel nem csak feladatot, nem csak terhet, de tetemes ingatlanvagyonot is elvettek az önkormányzatoktól. Itt felmerül a kérdés, hogy miben van egyáltalán mozgáster, illetve feladata az érintett önkormányzatoknak, ha törvényileg döntenek egyúttal arról, hogy melyik intézmény államosítandó és melyik nem. (*Dr. Tapolczai Gergely megérkezett.*)

Továbbá megjegyzendő az is, hogy a szakértők szerint nem volt érthető, hogy miért szelektív az államosítás, hiszen többek között az időseket ellátó intézményeket nem érinti, és több szakértő felveti azt is, hogy e mögött politikai, illetve lobbizás is lehetnek, mert például a hajléktalan problémát, az idősügyet az intézményekkel együtt meghagyták az önkormányzatoknak. Ez további kérdéseket vethet fel, hiszen az épületek összértéke, amelyet átvettek, csak a főváros esetében sok milliárd forintot jelent. Ezek döntően olyan épületek, amelyek természetesen másra is hasznosíthatóak, így felvetődhet az a kérdés is, hogy mi lesz ezeknek az épületeknek a további sorsa: a szociális területen hasznosítják majd ezeket, vagy éppen, ha eladják, akkor az ebből befolyó összeget, vagy valami más szándék, elképzelés van ezzel kapcsolatban. Eközben pedig az önkormányzatoknál maradt szociális és gyermekjóléti alap szolgáltatások állami támogatása csökken, sajnos; az átalakítás módja ezért a szakembereket is felháborította, úgy látják, hogy itt az államosítási törekvés mögött nincsenek szakmai megfontolások, hiszen az, amiről Iván László professzor úr beszélt, az nincs így benne az előterjesztésben, pedig nagyon fontos kérdés. És így aztán úgy látszik, mintha csupán arról lenne szó, hogy kézi vezérlésű legyen, központi irányítású a szociális rendszer.

Már az első államosítással kapcsolatos konfliktusok, kudarcok is egyébként előre jelezték és a szakemberek is előre jelezték azt is, hogy a pénzkivonás, a létszámleépítések, a dráguló rendszer, a szakmai munka leértékelődése, az ellenőrzéssel kapcsolatos

szerepzetek, és a működéssel kapcsolatos problémák felmerülnek a jövőben, mint ahogy fel is merültek sajnálatos módon. Így tehát úgy találtuk, hogy a mostani módosítás csupán a tavaly félresikerült államosítási folyamatot korrigálja, ezért nem került egyszerre sorra, és mivel akkor sem támogattuk ezeket a lépéseket, itt sem támogatjuk a törvénytervezet elfogadását. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük.

Baráth Zsolt képviselő úré a szó.

BARÁTH ZSOLT (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Némileg kapcsolódnék Iván László professzor úrnak a felvetéséhez egy rövid kérdéssel, de azt már előrebozsátom, hogy mi az államosítást eddig sem támogattuk, tehát ezután sem fogjuk különösképpen.

Itt az 5. oldalon a 3-as mellékletben fel van sorolva az a 18 intézmény, ami most állami tulajdonba kerül 2014. január 1-jével a betérjesztés alapján. Itt ugye, a szenvedélybetegek otthonától kezdve a fogyatékos otthon személyi gondozóház, a gyermekotthon, a nevelőszülői hálózat és sorolhatnám, hogy milyen profilú otthonokról van szó. A kérdésem ehhez kapcsolódná. Ugye, elhangzott itt, hogy finanszírozás, illetve profiltisztítási szempontból kerül sor 2014-ben az államosításra. Annyi lenne csak a kérdésem, és erre várnék egy konkrét választ, hogy az ellátási igény és az ellátás színvonalának minősége az utóbbi időben – gondolom, van már tapasztalatuk ezt felmérni – mennyiben javult úgymond az államosítás után. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük.

Szűcs Erika képviselő asszonyé a szó.

SZÜCS ERIKA (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Ennek az előterjesztésnek a kapcsán az a közismert vicc jut eszembe a cigány lováról, amikor nekiment a falnak, és azt mondta, hogy nem vak ez, csak bátor; merthogy tényleg, ahogy képviselőtársam mondta, már valamennyi idő eltelt, az államosítás bizonyos területeken tapasztalatokat hozott. Kizártnak tartom, hogy a tapasztalatok úgy oszlanak meg, hogy az ellenzéki frakcióknál, képviselőknél tömegével csapódnak le a problémák, a kormányzati oldalon meg a pozitív tapasztalatok, és semmiféle jelzés az előterjesztésben, meg más előterjesztésekben arról, hogy ez bármiféle gondolatokat elindított volna a korrekcióról, nem látható. Márpedig azt gondolom, hogy igenis kellene ezeket a tapasztalatokat hasznosítani még akkor is, ha tovább akarnak menni ezen az úton, amit természetesen én személy szerint és a Demokratikus Koalícióhoz tartozó képviselők nem támogatnak.

Miért nem? Én azt gondolom, hogy abszolút fordítva ül a kormányzat ebben az ügyben a lovon, mondhatom úgyis, mint jó néhány intézménynek egykori felelős fenntartója, hiszen Miskolc környéki önkormányzati társulás, a gyerekotthon ügye ugye, itt van, most kerülne állami kezelésbe. Én azt mondom, hogy az alatt a 8 év alatt történt meg a gyermekjóléti alapellátástól a bentlakásos ellátásig történő gyermekvédelmi és gyermekjóléti munkának az átszervezése, amíg én alpolgármester voltam, és a szakma kezdeményezésére történt mindez, merthogy alapvetően a szolgáltatások eredményessége és hatékonysága volt az a szempont, ami alapján a változások megtörténtek, és ami alapján olyan integrált intézmény jött létre, amelyben a gyermekvédelmi alapellátástól a bentlakásos otthonig minden megtalálható volt. Egyrészt azért, mert a szociális munkának, legyen szó annak tulajdonképpen bármilyen területéről: a gyermekvédelemről, illetve a fogyatékos és a pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek ellátásáról, az egyik nagyon fontos eleme az együttműködés. Tehát ott nem profiltisztítás az, hogy valaki ezzel foglalkozik, valaki azzal foglalkozik, hanem akik a dolognak valamilyen oldalával foglalkoznak, azok rendszeresen

összejönnek, rendszeresen esetmegbeszéléseket tartanak, rendszeresen kiértékelik, hogy hol tartanak, és meghatározzák minden egyes szereplőnek a feladatát. Na most, itt a profiltisztítás, amely a fenntartó oldaláról próbálja meg az ügyet kezelni, és nem pedig a kliens oldaláról, ami a szolgáltatásnak az eredményességét és hatékonyságát növelné, pontosan ennek az együttműködésnek a megszervezését teszi sokkal nehezkesebbé.

Úgyhogy azt gondolom, hogy minimum ezeknél a szakellátásoknál és alapellátásoknál, ahol a dolog természeténél fogva a szolgáltatás egy ilyen lánc, és bizony nagyon oda kell figyelni, hiszen egész családok érintettek tulajdonképpen talán – egészen az alapellátástól a bentlakásig, akár például több gyerek kapcsán is –, itt ennek az erőltetett államosításnak aztán végképp semmi értelme nincs. Úgyhogy én úgy gondolom, hogyha a logika csak arról szól, hogy államosítsuk ezeket az intézményeket, és micsoda dolog az, hogy vannak olyanok, amelyek még nincsenek államosítva, akkor érthető az előterjesztés; ha a dolognak a szakmai oldalát nézem, akkor egyáltalán nem is érthető, és azt gondolom, hogy legalábbis részemről, részünkről nem elfogadható és nem támogatható. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük.

Vágó Sebestyén képviselő úré a szó.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Frakciónk egyértelműen nem támogatja az államosítást, mint ahogy az előző körben sem támogatta, amikor a nem integrált intézmények államosításra kerültek. Noha tudjuk azt, hogy a kormány az intézkedéseivel – akár gazdasági, akár szakmai – annyira tönkretette az önkormányzatokat és ezeket az intézményeket, hogy nem is hagyott számukra talán nagyon más utat az életben maradáshoz, mint azt, hogy ő kitárt karokkal a kebelére ölelje. Nem ez a helyes út, én úgy gondolom, hanem az, hogy ezeket az intézményeket olyan módon kéne támogatni, hogy a színvonalas munkájukat tovább tudják végezni.

Én konkrétan a mellékletben szereplő intézmények közül kettőt közelebbről ismerek. Ezek a Tatabányai Többcélú Kistérségű Társulás fenntartásában lévő integrált intézmények, a Szent György Otthon és a Tatabányán található fogyatékos gondozást, ápolást nyújtó otthon. Tudom nagyon jól, hogy milyen helyzetben vannak; és azt is tudom nagyon jól, hogy az elmúlt egy évben, illetve, ha a hatályba lépést nézzük, illetve az átadást nézzük, abban az egy évben azt is láttam, hogy a Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás intézményei között milyen eszközmozgások voltak. Információim vannak arról, tudva, hogy az államosítás be fog következni, a két intézmény által beszerzett eszközöket átvittek azokba az intézményekbe, amelyik aztán az ESZI fenntartásában maradnak. Nem tudom, hogy fel vannak-e erre készülve, ugyanis úgy gondolom, hogy most teljesen mindegy, hogy kinek a fenntartásában volt az intézmény, amikor azokat az eszközöket beszerezték, noha tudom azt, hogy esetleg egy idősek otthonában is nagy szükség lenne azokra az eszközökre, viszont speciálisan azoknak az intézményeknek, azoknak az ellátottaknak továbbra is szükségük lenne, mert számukra is fontos a színvonalas ellátás.

Tehát a kérdésem lényege az, hogy fel vannak-e erre készülve, és esetleg átnéznék-e egy leltárt az elmúlt egy évben ezekben az érintett intézményekben, hogy esetleg történt-e ilyen eszköz átvitel, illetve eszköz átmentés, inkább úgy fogalmaznék. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki hozzászólni a vitához.

Bábiné Szottfried Gabriella képviselő asszonyé a szó.

BÁBINÉ SZOTTFRIED GABRIELLA (Fidesz): Köszönöm a szót. Én csak nagyon rövid hozzászólást szeretnék tenni, és főleg ellenzéki képviselőtársaim szóhasználatával kapcsolatban. Még a szocialista, illetve a Demokratikus Koalíció képviselőinél csak-csak érthető az a terminológia használat, hogy államosítás, hiszen annak idején voltunk jó páran vagy a családjaink, családtagjaink, rokonaink közül, ahol a magántulajdont az állam erőszakos úton átvette, az volt az államosítás – itt azért másról van szó. Azt hiszem helyettes államtitkár asszony is ezzel kapcsolatban ki fogja tudni fejteni a véleményét.

És még csak nagyon röviden annyit, hogy a település fenntartók közül jó néhányan – akár a Fidesz, akár a KDNP frakción belül – polgármesterként is funkcionálnak, az ő véleményüket minden esetben kikéri a frakció, van rá lehetőségük elmondani az ő hozzászólásukat, az ő javaslataikat a törvényjavaslatok előkészítése esetén, ez minden szempontból meg szokott történni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük.

Varga László képviselő úré a szó.

DR. VARGA LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen. Csak nagyon röviden. Állami tulajdonba kerülő integrált szociális gyermekvédelmi intézményekről van itt szó, ezt használja terminológiaként maga az előterjesztés is, tehát erre utalnak az ellenzéki képviselők. Ha meg egyébként ebben az összes ellenzéki párt gyakorlatilag egyetért, akkor azon inkább elgondolkodni kéne, szerintem. Elvi jelleggel azt tudom mondani, hogy az az aggályom velem és az az aggályunk velem, ezzel az egész szituációval, ami itt kialakult, hogy egyre távolabb kerül már az alapvető közszolgáltatásokról való döntés is az emberektől, és nyilván az egyes ilyen speciális szociális területek kapcsán is a döntés az embereket, az őket érintő döntés.

A helyi önkormányzatoktól elkerül, a megyéktől elkerül. Én ezt mondtam akkor – még több mint egy éve – az első ilyen általános vitában, amit hasonló témában hoztak be, mint jogszabályt, hogy egyébként nyilván el lehetne gondolkodni azon, hogy hol van az ideális helye egyes szociális intézményeknek. Tehát azt tudom mondani, hogy voltak olyan tapasztalatok, hogy például megyei jogú városok, mondjuk erőn felül vállaltak – egyébként a klasszikus logikán talán megyei hatáskörben levő, vagy megyei érdek kapcsán – feladatot, és nyilván ezekről, ahogy akkor is elmondtam, lehetett volna egy párbeszédet folytatni az érintettekkel, egy párbeszéd után pedig lehetett volna változásokat elérni. Ez így ebben a formában diktátum, és itt az állami tulajdonba kerülő ez a terminológia, tehát az önök által használt terminológia. Ezek után azt nem tudják szerintem megcáfolni, hogy a helyiek, az érintettek megkérdezése nélkül központilag lehet majd döntéseket hozni az intézmények létezéséről, nem létezéséről, helyéről, székhelyéről; például, hogy egy épületet használnak-e vagy eladnak, értékesítenek, bevételt szereznek belőle, ezekről mind. Értem én, hogy lehetne ez jó is, lehetne, csak helyileg az érintettek viszonylag kevésbé tudnak beleszólni abba, hogy mi történjen velük, ez ezzel a probléma. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Pál Béla képviselő úr.

PÁL BÉLA (MSZP): Nem kívánok szólni, mert a képviselőtársam elmondta.

ELNÖK: Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki hozzászólni a vitához. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, akkor megadom az államtitkár asszonynak a viszonyválasz lehetőségét.

Asztalosné Zupcsán Erika helyettes államtitkár (EMMI) viszonzása

ASZTALOSNÉ ZUPCSÁN ERIKA helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Hadd kezdjem megint a végén. Természetesen tisztelt képviselő urak és hölgyek, egyeztetés nélkül mi nem hoztunk volna ide ilyen törvénymódosítási javaslatot, személyesen egyeztettem le a 18 intézménynek az átadás-átvételével kapcsolatos feladatait a helyiekkel, tehát tulajdonképpen az, hogy ők itt a listában szerepelnek, az az ő kérésük alapján is történik, hogy minél hamarabb tudjanak önálló feladatmegoldást végezni.

Visszatérve az első kérdésre, a profiltisztítás kérdésére. Lehet, hogy rosszul használjuk ezt a fogalmat. De azért azt el kell mondanom, hogy van egy szociális törvény, amely meghatározza, hogy milyen feladatokra milyen szavakat kell használnunk, és nyilván a szenvedélybeteg ellátás vagy a fogyatékos, vagy a pszichiátriai ellátás összefüggnek egymással, de mégis, amikor egy intézményt elnevezünk, vagy egy intézmény kialakul, hogy milyen tevékenységet fog elsősorban végezni, akkor ezeket az elnevezéseket használja, tehát én sem tudok más elnevezéseket használni. Éppen ebből adódik az a feladat, ami számunkra komoly feladat volt, meg gondolom önöknek is, hogy magának a törvénynek a nevét is hogyan kell majd meghatározni, és jó hosszú lett emiatt a törvény, ami egyébként úgy szól az én olvasatomban is, hogy állami irányítás alá vonás, ami nem azonos az államosítás fogalmával.

Ugye, képviselő asszony is elmondta, hogy államosítás az, amikor az állam a tulajdont veszi el; itt a szociális intézmények esetében tulajdonváltásról nincs szó, hiszen az állam tulajdonába került a megyei intézményfenntartó központok esetében már 2012-ben ezeknek az intézményeknek a jelentős része. És az önkormányzatoktól is az állam tulajdonába kerül ugyan az intézmény, de az irányítást nem ugyanaz a szervezet végzi, amely a tulajdonjoggal bír, hanem az ágazati irányítás az, ami ebben az esetben megtörténik. Éppen ezért azt gondolom, hogy mi tulajdonképpen ezzel az átadás-átvétellel a szociális törvény jelenlegi szabályaihoz próbáltunk meg alkalmazkodni azzal, hogy meghatározza azt is, hogy mi az alapellátás és mi a szakellátás. Ugye, az alapellátás az önkormányzati feladat marad a továbbiakban is; a szakellátás az, amelyben az állami szerepvállalás lényegesen megváltozott, lényegesen erősebb lett az állam szerepvállalása pont azért, hogy ezeknek az intézményeknek a működőképességét az ellátásbiztonság szempontjából tekintsük át.

És ha ezt így tekintjük, akkor azok a változások, amik megvalósultak 2013. január 1-jével – ugye, mert nem egy új törvényről beszélünk, hanem egy folytatásról –, akkor azt gondolom, hogy lehet arról beszélni, hogy jó, vagy nem jó a jelenlegi ellátási formája, de már megtörtént. Az a 18 intézmény, amely jelenleg átadás alatt áll, ott a helyi önkormányzatokkal egyeztetés után keletkezett ez a lista. És mint ahogy önök is tudják, benne van az anyagban, hogy 8 esetben továbbra sem tudjuk átvinni az intézményt még akkor sem, ha ott esetleg fogyatékos vagy pszichiátriai ellátás van pont azért, mert nem szeretnénk, ha olyan típusú, akár költözésekre, akár más, az ellátottak számára negatív dologról kellene intézkednünk. Éppen ezért ennél a 8 intézménynél továbbra is fennmarad az ellátásbiztonság szempontjából az a lehetőség, hogy megállapodást köt a Gyermekvédelmi Főigazgatóság az intézménnyel, és az ellátás tulajdonképpen nem változik. Az, hogy milyen az ellátás, az nyilván a helyi alkalmazottaktól függ elsősorban, és azt gondolom, hogy a szociális területen bátran elmondhatjuk, hogy az ellátó intézményeknél dolgozók mindent megtesznek annak érdekében, hogy bármilyen törvényi változás is van, azt az ellátottak nem érzékelik, mert a mindennapos hősies munkájukkal azt gondolom, hogy azokon a nehézségeken is át tudják vinni az ellátottakat, amikor egy törvény esetleg módosításra kerül.

Az a kérdés, hogy miért több törvény kerül a bizottság elé. Nyilván benne van az is, hogy az egyik a szociális törvényt érinti; a másik viszont egy másikat: a szakosított intézmények állami átvételéről szóló törvényt. Tehát ezek nem közös törvények, nem lehet

egyben szerepeltetni, önállóan kell így is, úgy is a törvénnyel bejönni, ezért, hogy az egyik előbb, vagy később kerül-e önök elé, ez nyilván azt is meghatározza, hogy a kormány mikor tudta ezeket az anyagokat tárgyalni.

Még egyszer visszatérnék arra, hogy tulajdonképpen az államosítás, mint fogalom, ez abban az esetben lenne indokolt, ha magántulajdont venne át az állam, márpedig itt nem erről van szó.

Amit Szűcs Erika képviselő asszony felvetett, hogy a szakma kezdeményezésére létrejött egy integrált intézmény, majd annak a szétválasztása szakmailag nem támogatható. Erre azt kell mondanom, hogy Miskolcon is egyeztetéseket folytattunk természetesen, azt azonban látni kell, hogy a szociális intézményeknél az egyik legfontosabb probléma, hiszen néhány nappal ezelőtt tárgyalták a nyilvántartások, az igénybevételi lehetőségek kérdését, tehát, hogy ki, milyen ellátást kap adott esetben, vagy milyen nem kap meg, amire szüksége lenne, az pont abból derül ki. Ugye, sokszor vitatták azt, hogy jó-e a KENYSZI rendszerbe léptetése, avagy nem. Most azt kell mondanunk, hogy eltelt már idő valóban, és mi is tapasztalatokat gyűjtöttünk erről, hogy a KENYSZI rendszerbe való belépés azt is jelenti számunkra, hogy sokkal pontosabban tudjuk, hogy adott esetben hol, milyen szolgáltatásokat biztosít a szociális terület, és hogy hol nem tudja biztosítani ezeket, illetve hol milyen igények vannak. Azt gondolom, ha egy új szociális kódex, szociális törvény megalkotására kerül majd sor, akkor nyilván ezeket, hogy az állam milyen formában és meddig vegyen részt a szociális ellátások finanszírozásában, illetve, mik azok a plusz lehetőségek, amik be kell, hogy jöjjenek pont azért, hogy egy ember ne csak az egyik vagy a másik ellátási formát kapja meg, azt gondolom, hogy ez annak a kérdése lesz. Jelen pillanatban pusztán folytatni szeretnénk azt, hogy azok az önkormányzatok, akikkel megállapodás történt, azok a következő költségvetési évet önállóan meg tudják kezdeni.

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy valaki kíván-e még reagálni. Pál Béla képviselő úr a szó.

PÁL BÉLA (MSZP): Csak egyet szeretnék mondani. Nagy tisztelettel kérek mindenkit arra, hogy ebből legalább ne csináljunk már politikát. Az van benne, hogy az államhoz kerül, állami tulajdonba kerül, a magyar nyelvben ebben az esetben az államosít kifejezés az egy szinonimája annak, amit egyébként kifejeznek két szóval, tehát ebből ne csináljunk már politikát. Én nagyon szívesen használom azt, hogy állami tulajdonba kerül vagy állami átvétel, mint ahogy számos ponton végigvonnul a törvénytervezeten ez; ez szerintem felesleges, lehet, hogy ezen túl is vannak vitáink, de ebből ne csináljunk politikát.

A másik. Azt szeretném kérni elnök úr, ha lehetséges, akkor estére legyen meg a jegyzőkönyvnek az első változata, mert ugye, ma este tárgyalja majd a parlament ezt a törvénytervezetet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Rendben. Köszönjük. Kérdezem, kíván-e még valaki hozzászólni. Baráth Zsolt képviselő úr a szó.

BARÁTH ZSOLT (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Egy rövid megjegyzésem lenne. Tehát ne mossuk össze az állami tulajdont az állami irányítással bizonyos esetekben, mert éppen elhangzott az is, ugye, az alapellátás és a szakellátás között ki a fenntartó, tehát az önkormányzatok vagy az állam a fenntartó – ne mossuk ezt össze, mert van különbség.

Azon kívül, amikor állami tulajdonba kerülnek intézmények, akkor ismét felmerül az a szokásos sztereotip kérdés, hogy tudja-e garantálni azt az állam, hogy mondjuk nem lesz létszámleépítés. Amikor arról beszélünk, hogy vannak az ellátottak, meg vannak az ellátók, tehát az ott dolgozók, akkor őket elsősorban az érdekli, bennünket szakembereket meg az is

érdekel, hogy az ellátottak – kérdeztem különben az első kérdésemben öntől – színvonalában történik-e csökkenés.

És még annyit szeretnék mondani. Többször elhangzott már annak idején, jó két évvel ezelőtt is, hogy ezt az úgynevezett NSZK-t, ugye, a Nemzeti Szociálpolitikai Konceptiót tárgyaltuk itt is, és az egyszer csak elkerült innen, aztán híre-hamva sincs. És már akkor mondtuk – konkrétan úgy emlékszem én is mondtam, meg itt többen mondtuk ellenzéki képviselők –, hogy ennek a szociális törvénynek, amit most az előbb említett osztályvezető asszony, hogy nem kellett volna 2011-ben, mondjuk az NSZK kapcsán, alapján egy szociális törvényt alkotni. Mert ez is annak a bizonyítéka, hogy annak inkább a toldozgatása-foltozgatása, a jelenleginek a toldozgatása-foltozgatása zajlik, és mindjárt itt van 2014, letelik ennek a kormánynak az ideje, mandátuma, és nem alkották meg azt az új szociális törvényt, amit meg is alkothattak volna idestova 4 év alatt, hanem mindig tettek hozzá, vagy elvettek belőle vagy államosítottak, vagy ide-oda pakolták az intézményeket. Ez nem biztos, hogy jó a szakmának, mert ez nem úgy csapódik le se rövid, se hosszú távon, mint ahogy ennek funkcionálisan működni kellene. Köszönöm. *(Vincze László megérkezett.)*

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem, kíván-e még valaki hozzászólni.
Szűcs Erika képviselő asszonyé a szó.

SZÚCS ERIKA (független): Köszönöm szépen. Én azzal, hogy az ágazati irányítás szakmai szempontból erősödjön, nem vitatkozom, arra valóban szükség volt, de én úgy érzem, hogy ez az egész szociális dolog nagyon magyaros, mert ugye, a rendszerváltás előtt volt a totális ágazati irányítás, aztán az egész szétaprózódott akár kicsi önkormányzatokra, egyik se jó. De sajnos itt nem arról szól a történet, hogy optimalizálunk, és ahogy itt talán Pál Béla képviselőtársam vagy Varga képviselőtársam mondta, hogy megnézzük, hogy melyek azok a területek, ahol a direkt állami irányítás, fenntartás, szakmai irányítás, és egyébként más szempontból megvalósuló irányítás elfogadható és üdvös, és mi az, ahol köztes megoldásokat kell teremteni. Ezeknek az elemzése helyett most visszamegyünk oda, hogy akkor, ami szakellátás az állami, ami alapellátás az önkormányzati, kivéve a hajléktalan és idős ellátást, ahol meg azóta se tudjuk, hogy az miért maradt önkormányzati tulajdonban.

Úgyhogy én úgy gondolom, hogy nem arról szól a történet, hogy mi itt a szociális ellátás és irányítás minőségének a javítása ellen lennénk, vagy erre vonatkozó minden kezdeményezést elutasítanánk, mert azt mondanánk, hogy tökéletes. Úgy gondoljuk, hogy itt gyakorlatilag a tényleges tapasztalatok valós elemzése helyett egy ilyen modell jár az irányítók fejében, és akár jó, akár nem jó, tulajdonképpen komoly mérlegelés nélkül ezt a ruhát ráhúzzák most. Úgyhogy azt gondolom, hogy lesz még dolog a következő években, évtizedekben is, hogy egy valóban rugalmas, optimális szakma, az igénybevevők, meg a pénzügyi lehetőségek, és lehetséges fenntartók szempontjából egy optimálisabb struktúra kialakuljon. Biztos, hogy ezek azok a területek: a fogyatékos, a szenvedélybeteg és a gyermekekkel kapcsolatos ellátás, ahol szerintem az ilyen típusú megközelítés, amelyik azt mondja, hogy a szakellátás állami, a maradék az önkormányzati, nem lesz hosszú távon fenntartható, és főleg a szakmai színvonal szempontjából eredményes. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem, kíván-e még valaki kérdést intézni vagy hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Ha nem, akkor államtitkár asszonynak megadom a szót.

ASZTALOSNÉ ZUPCSÁN ERIKA helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen.

Baráth Zsolt képviselő úrnak ugyan próbáltam az első körben is válaszolni, merthogy az ellátási igény és színvonal kérdésére azt elmondtam, hogy számunkra mindennél fontosabb

az, hogy az ellátottak biztonságban és színvonalas ellátásban részesüljenek, éppen ezért nem erőlködünk abban, hogy mindenki átvételre kerüljön, hanem folyamatosan, ahol már megteremtődtek a lehetőségek, ők kerültek be ebbe a listába. És természetes, hogy ellátási szerződéssel a továbbiakban is biztosítjuk azt, hogy az ellátás színvonala ne csökkenjék, ne változzék, illetve ha javulásról tudnánk beszámolni, akkor azt gondolom, hogy mindketten elégedettek lennének.

Szűcs Erika képviselő asszonynak pedig csak azt tudom válaszolni, hogy a szakellátás kialakulása az nem mostani keletű szóhasználat, hiszen elég régóta használjuk az intézményi ellátásokra a szakellátás fogalmát, és ebből csak az idős ellátás az, amiben az önkormányzatok tulajdonképpen, mint fenntartók a továbbiakban is megmaradhatnak. Azok az intézmények kerültek át, amelyek a megyei önkormányzatokhoz tartoznak. Természetesen ez a folyamatos átalakulásoknak a következménye, hogy a jó ellátásbiztonság szempontjából ők átkerülhettek a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósághoz.

Én azt gondolom, hogy a kérdéseikre igyekeztem választ adni, a megjegyzéseikkel természetesen én nem kívánok vitatkozni.

ELNÖK: Köszönjük. Ha nincs további hozzászólási szándék, akkor szavazás következik. A vitát lezárom.

Határozathozatal

Aki a T/12608-as számú törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságát támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 13 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 6 nem. Tartózkodás nem volt.

A bizottság a törvényjavaslatot általános vitára alkalmasnak találta.

Kérdezem, hogy a bizottságunkból ki vállalkozik a többségi vélemény előadására. Bábiné Szotzfried Gabriella képviselő asszony jelentkezett.

Kisebbségi vélemény előadására kik vállalkoznak? Pál Béla és Vágó Sebestyén képviselő urak. Rendben. Köszönjük. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom.

Köszönöm szépen a részvételt államtitkár asszonynak.

Egyebek

Képviselőtársaimtól kérdezem, hogy egyebekben kíván-e valaki hozzászólni a mai ülésünkhöz. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, akkor köszönöm szépen a részvételt, további jó munkát kívánok.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 50 perc)

Sneider Tamás
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Turkovics Istvánné